

Kvænanngen Kraftverk AS
Bjørkløysvingen 3
9152 SØRKJOSEN

Vår dato: 11.03.2016

Vår ref.: 201501323-12 kv/jfj

Arkiv: 315 / 208.DZ

Deres dato:

Deres ref.:

Saksbehandler:

Jakob Fjellanger

22959213

Vedtak om revisjon av konsesjonsvilkår for reguleringene i Abojohka, Njemenjaikujåkka og Mollesjohka i Kvænanngen og Nordreisa kommuner, Troms

Det skal gjennomføres en vilkårsrevisjon i medhold av vassdragsreguleringsloven. Revisjonssaken gjelder vilkårene for følgende konsesjoner:

- **Kgl. res. av 15.05.1964:** Tillatelse for A/S Kvænanngen Kraftverk til erverv og regulering av Abbujåkka m.v. i Troms fylkes og til å ekspropriere fallrettigheter og grunn og rettigheter for øvrig.
- **Kgl. res. av 06.01.1967:** Tillatelse for A/S Kvænanngen Kraftverk til ytterligere regulering av Abbujåkka m.v.
- **Kgl. res. av 11.02.1972:** Tillatelse for A/S Kvænanngen Kraftverk til erverv av bruksrett og overføringer i forbindelse med utbygging av Småvatna kraftverk i Troms.

Konsesjonene er supplert med en planendring ved OEDs samtykke av 12.03.1981.

Innkommne krav

Vi viser til brev og krav fra Nordreisa kommune av 31.03.2014. Kravene gjelder revisjon av vilkår for konsesjon gitt ved:

- Kgl. res. av 15.05.1964: Tillatelse for A/S Kvænanngen Kraftverk til erverv og regulering av Abbujåkka m.v. i Troms fylkes og til å ekspropriere fallrettigheter og grunn og rettigheter for øvrig.

Revisjonens formål

Ved en revisjon av konsesjonsvilkår ser NVE det som hensiktsmessig at det blir foretatt en samlet gjennomgang av konsesjonene over.

Vi viser til at hovedformålet med en revisjon er å bedre miljø- og naturforholdene ved å avbøte ulemper og negative virkninger ved utbyggingen. Bestemmelser i konsesjonen om høyeste og laveste regulerte vannstand (HRV og LRV) samt overføringer kommer ikke inn under hva som kan revideres. Revisjonen

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 09575, Internett: www.nve.no

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthungsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Vestre Rosten 81
7075 TILLER

Region Nord
Kongens gate 14-18
8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvn. 1B
Postboks 53
6801 FØRDE

Region Øst
Vangsvieien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

åpner imidlertid for å vurdere endring i blant annet manøvreringspraksis, minstevannslipp, biotopjusterende tiltak og utsetting av fisk.

NVE vil i sin behandling følge OEDs ”Retningslinjer for revisjon av konsesjonsvilkår for vassdragskonsesjoner” av 25.05.2012.

Kravene

Nordreisa kommune har i vedtak av 20.03.2014 (NVE 201501323-3) besluttet å fremme krav om revisjon av konsesjonsvilkårene tilknyttet overføringen av Stuora Mollesjavri til Abojåkka. Kravet går i hovedsak ut på at det skal slippes minstevannføring fra Stuora Mollesjavri til Mollesjohka. Kommunen gjengir følgende punkter fra Interessegruppa for tilbakeføring av Stoura Mollisjavre til Reisaelva:

- Betydelig lavere vannstand i Mollesjohka. Den første kilometeren er tørrlagt.
- Sterk reduksjon i fiskebestandene i Mollesjohka
- Økt drenering av vann fra terreng til Mollesjohka på grunn av lavere vannspeil i elva. En konsekvens av dette er at myrer tørker opp og påvirkes negativt.
- Negativt for Reisa nasjonalpark, siden siste del av Mollesjohka nå ligger innenfor nasjonalparken.
- Mollisfossen er en viktig turistattraksjon, og påvirkes negativt ved at det går mindre vann enn normalt i vassdraget.
- Lavere og mer ustabil vannstand i Reisaelva. Dette påvirker fisk og ferdsel på elva.
- Lavere grunnvannstand i Reisaalen. Private brønner måtte graves ½ til 1 meter dypere rett i etterkant av reguleringen.
- Reisavassdraget er et vernet vassdrag som påvirkes negativt av reguleringen.

Nordreisa kommune mener at disse påvirkningene vil kunne være reelle, selv om de ikke er basert på konkrete undersøkelser i Reisavassdraget. Kommunen framholder at spesielt Mollesjohka vil kunne få forbedrete forhold dersom det pålegges slipp av minstevannføring, med bedre forhold for fisk og bedre tilgang på bunndyr og andre vannlevende organismer som er viktig føde for fisken. Økt vannføring vil videre kunne redusere dreneringen av myrområder langs Mollesjohka, gi mer vann i Mollisfossen, og bedre forholdene for anadrom fisk i og ferdsel med båt på Reisaelva.

Nordreisa kommune framsetter i tillegg krav om en revurdering av de økonomiske vilkårene i konsesjonen.

Kvænangen kommune er kontaktet av NVE i anledning saken. Kommunen har svart at de ikke ville fremme krav nå, men at de ikke vil utelukke at krav fremmes på et senere tidspunkt.

Kommentarer fra konsesjonær

KKAS har i brev av 16.07.2015 (NVE 201501323-10) kommentert kravet fra Nordreisa kommune. De bekrefter at det er betydelig mindre vannføring i Mollesjohka og at den første kilometeren er tørrlagt.

Vedrørende påvirkning på fisk i Mollesjohka (og Reisaelva) vises til rapport fra Sweco fra 2013. Rapporten ble skrevet på oppdrag fra KKAS og Ymber AS, på bakgrunn av varsel fra Miljødirektoratet om pålegg av fiskebiologiske undersøkelser i Reisaelva og Mollesjohka.

Av rapporten framgår at fiskeundersøkelser i 1978, 1990/91 og 1999 alle viste lave tettheter av lakseunger i Reisaelva. Som begrunnelse ble antatt urolig elvebunn, konkurranse fra steinulke og lite egnete oppvekstområder. I siste rapport ble også lite gytefisk framhevet som årsak. Overføringen fra Stuora Mollesjavri ble ikke antatt å ha særlig betydning, og det ble bl.a. vist til at det ikke var registrert særlig forskjell oppstrøms og nedstrøms samløpet med Mollesjohka. I tillegg ble vist til at overføringen fra Stuora Mollesjavri har medført en reduksjon i årlig vannføringen i Reisaelva på kun 6 % ved samløpet med Mollesjohka og 2 % ved samløpet med Kildalselva. Heller ikke reguleringen av Kildalselva, som renner inn i Reisaelva 5 km fra utløpet i sjøen, antas å ha hatt vesentlig påvirkning på gyte- og oppvekstforholdene i Reisaelva.

I perioden 2004-2011 har det vært gjennomført en rekke ungfiskundersøkelser, som viser en kraftig økning i tettheten av lakseunger i Reisaelva i forhold til perioden 1990-2003. Forbedringen antas å henge sammen med at Reisavassdraget og Reisa fjorden i 2003 fikk status som nasjonalt laksevassdrag og laksefjord, og at det ble innført strenge begrensninger på fisket i elva og i fjorden. Videre ble det tatt initiativ til en rekke habitatforbedrende tiltak i vassdraget. Etter hvert har elva fått en variasjon i laksebestanden som samsvarer med det en ser i mange andre laksevassdrag i Troms, noe som viser at bestandene i regionen utsettes for tilnærmet de samme påvirkningene i ferskvannsfasen og i sjøfasen. Funnene i fiskerapportene og resultatet av tiltakene tolkes som et klart tegn på at reguleringene ikke har hatt vesentlig påvirkning på Reisavassdragets produktivitet for anadrom fisk.

Når det gjelder Mollisfossen så legger KKAS til grunn en middelvannføringen på 4,5 m³/s, flomvannføring på 20-50 m³/s og at fraført vann utgjør 1,2 m³/s. Med en antatt aktuell minstevannføring på 0,080 m³/s (5-persentilen) så mener KKAS at dette ikke vil være synlig i Mollisfossen.

KKAS stiller seg tvilende til at overføringen fra Stuora Mollesjavri har medført mer ustabil vannstand i Reisaelva. De påpeker for det første at konstant fraføring av vann i seg selv ikke kan gi mer ustabil vannstand i Reisaelva, og dernest at reduksjonen i utjevne effekt fra innsjøer er neglisjerbar da den effektive sjøprosenten ble endret fra 0,05 % til 0,04 %.

Vedrørende grunnvannstanden langs Reisaelva anfører KKAS at mange av grunneierne ble kontaktet i forbindelse med oppmåling av eiendomsgrenser og fall langs hele Reisavassdraget etter utbyggingen. Men ingen av grunneiere rapporterte om synkende grunnvannstand. Problemstillingen er følgelig ny for KKAS.

Når det gjelder vernet av Reisavassdraget mot kraftutbygging påpeker KKAS at vernet skjedde lenge etter at overføringen fra Stuora Mollesjavri ble gjennomført. Videre påpekes at vernet ikke gjør konsesjonen fra 1964 ugyldig.

NVEs vurdering og konklusjon

Det er NVEs syn at det ved en vilkårsrevisjon skal legges vekt på miljøforbedrende tiltak. De miljømessige virkningene som er tatt opp i kravene påvirker allmenne interesser som ligger innenfor det som kan ivaretas gjennom konsesjonsvilkårene. Behovet for slike vilkår vurderes best gjennom en revisjonsprosess.

NVE registrerer at det i vannforvaltningsplanen for Troms, som er lagt fram for Regjeringen for endelig godkjenning, er anbefalt at det gjennomføres en revisjon av konsesjonsvilkår tilknyttet utbyggingene i Abojohkavassdraget og Njemenjaikujåkkavassdraget. Dette gjelder også overføringen fra Stuora Mollesjavri. I rapporten «Vannkraftkonsesjoner som kan revideres innen 2022» (NVE-rapport 49/2013) har vassdraget fått kategori 1.2. Vi henviser til rapporten for ytterligere omtale. Rapporten kan lastes ned fra NVEs nettsider.

Selv om kravet fra Nordreisa kommune kun gjelder overføringen av Stuora Mollesjavri og vannføringen i Mollesjohka, mener NVE at vilkårsrevisjonen skal gjelde alle konsesjoner nevnt i dette dokumentet. Dette baseres først og fremst på at overføringen fra Stuora Mollesjavri kun er en liten del av et større reguleringssystem som det er naturlig å se i sammenheng. Videre står Stuora Mollesjavri i samme konsesjon som de fleste andre reguleringer og overføringer i vassdraget, se kgl. res. av 15.05.1964. Det er senere gitt to andre konsesjoner, se kgl. res. av 06.01.1967 og av 11.02.1972, som berører det samme området, og som det er naturlig å inkludere i revisjonssaken.

Når det gjelder krav knyttet til økonomiske vilkår (konsesjonsavgifter, konsesjonskraft og næringsfond) omfattes disse normalt ikke av en vilkårsrevisjon.

Når det gjelder de anførte forholdene tilknyttet grunnvannstanden langs Reisavassdraget mener NVE at dette gjelder privatrettslige forhold som må løses direkte mellom grunneierne og regulanten.

NVE vedtar at det skal gjennomføres en vilkårsrevisjon etter vassdragsreguleringslovens § 10 nr. 3 med grunnlag i vurderingene over. Revisjonssaken gjelder vilkårene for følgende konsesjoner:

- **Kgl. res. av 15.05.1964: Tillatelse for A/S Kvænangen Kraftverk til erverv og regulering av Abbujåkka m.v. i Troms fylkes og til å ekspropriere fallrettigheter og grunn og rettigheter for øvrig.**
- **Kgl. res. av 06.01.1967: Tillatelse for A/S Kvænangen Kraftverk til ytterligere regulering av Abbujåkka m.v.**
- **Kgl. res. av 11.02.1972: Tillatelse for A/S Kvænangen Kraftverk til erverv av bruksrett og overføringer i forbindelse med utbygging av Småvatna kraftverk i Troms.**

Denne avgjørelsen kan påklages til OED innen 3 uker, jf. forvaltningsloven § 13.

Videre saksgang

NVE ber om at KKAS utarbeider et revisjonsdokument i tråd med mal for revisjonsdokument som finnes i vedlegg 2 i OEDs ”Retningslinjer for revisjon av konsesjonsvilkår for vassdragskonsesjoner”. Retningslinjene ligger i sin helhet på våre hjemmesider.

Ved utarbeidelse av revisjonsdokumentet skal man legge vekt på de forholdene som fremgår av kravdokumentene. Ved behov for ytterligere presisering og prioritering av kravene bør dette skje i dialog mellom kravstillerne, KKAS og NVE med formål å få frem et best mulig underlag for revisjonsdokumentet. Dersom det er aktuelt å samordne opprustnings- og utvidelsesprosjekter med revisjonen må den videre prosessen rundt dette avklares med NVE før utarbeidelse av revisjonsdokumentet. For de områdene som omfattes av revisjonen, men der det ikke er stilt spesifikke krav, ber vi regulanten redegjøre for anleggene og driftsmåten samt regulantens oppfatning av eventuelle miljømessige utfordringer.

Kvænangen kommune har uttrykt (NVE 201501323-7) at de ikke fremmer andre krav på det nåværende tidspunkt, men vil ikke utelukke krav i framtiden. Kvænangen kommune vil på linje med andre høringsparter kunne komme med sine innspill ved høringen av revisjonsdokumentet.

Revisjonsdokumentet skal sendes til NVE for kvalitetskontroll før det kan endelig godkjennes og sendes på høring. Vi ber om at det lages et utkast til revisjonsdokument **innen 15. september 2016**. Ta gjerne kontakt med vår saksbehandler for å avklare innholdet i dokumentet.

NVE vil sende revisjonsdokument til berørte parter for uttalelse. Dokumentet legges ut til offentlig ettersyn lokalt og på internett, og kunngjøres i lokalpressen. Det vil etter høringen bli foretatt en befarings

i området, ev. også avholdt møte med kommunene. NVE skal etter dette gi sin innstilling til Olje- og energidepartementet.

For nærmere informasjon om saksbehandlingen viser vi til OEDs ”Retningslinjer for revisjon av konsesjonsvilkår for vassdragskonsesjoner” og til NVEs hjemmesider (www.nve.no/konsesjonssaker-og-hoeringer).

Med hilsen

Rune Flatby
avdelingsdirektør

Carsten Stig Jensen
seksjonssjef

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Vedlegg

Kopi til:

Fylkesmannen i Troms
Interessegruppa for tilbakeføring av Stoura Mollisjavre til Reisaelva
Kvænangen kommune
Nordreisa Jeger- og fiskerforbund
Nordreisa kommune
Troms fylkeskommune